

PÀGINA HISTÒRICA

Allà, vers la banda levantina de la nostra costa marítima i a vora dues hores lluny de la ciutat de Tarragona, hi ha uns seguits de marines i boscatges, els quals donen joc a variades visions, prou admirables per a satisfer el bon gust de tota mena d'excursionistes. I en lloc eminent d'aquell ponderat indret s'alsa gentil, vorera a la mar, una torre circular de guàita, la qual ha sigut llegendariada pel poble i cantada pels poetes i es coneguda de tothom amb el nom popular de la Torre de la Mora.

Ens seria molt plaent el poguer referir, amb detall, l'història complet d'aquella inoblidable centinella de la mar tarragonina, la qual segurament ha presenciada una multitud d'espectacles interessants; però la major part d'aquelles gestes, tal vegada, no deixaren cap més rastre sino veus d'esglai perdudes en les nits de la solitud i estelles de tragèdia enfonsades traïdorament sota la blavor de les aigües amargues.

La veritable història de la genèsi d'aquell vetust torralló sembla que fou desconeguda dels nostres historiadors, tota vegada que l'estil particular de l'obra actual no correspon a l'exagerada antiguitat que aquells li atribueixen. Emili Móra en la «Tarragona antiga y moderna» (pág. 189) i Lluís del Arco en la «Guia de Tarragona y su provincia»-Tarragona 1912, (pag. 157) diuen que fou aixecada en el temps de la dominació àrabe, per manament d'Abderraman II. Aquella opinió obeeix, sens dupte, al relat de Hernández Sanahuja, el qual, en la «Tarragona bajo el poder de los árabes» (pag. 12), inspirat en les cròniques de Conde, Romey, etc., refereix que aquell famós Califà va ordenar al seu fill Jacob-Abu-Kosa la construcció de torres dites atalàies, en tot el litoral

i que respon a la necessitat de defensar la població cristiana de Tamarit de les horribles traïcions que s'atentaren en temps pretèrits, de les quals—si fos possible—ens en farien sensorials relats les pregoneses d'aquelles cales, sovint regades amb llàgrimes i envermellides amb la sang dels infortunats cautijs, tràgicament sacrificats per la cobdícia dels antics pirates sarraïns.

Tot això ho diuen ben palesament els documents coetanis que obren en l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona, procedents de l'arxiu parroquial de Tamarit, amb el text dels quals i una somera noció de la pirateria argelina, que tot plegat aportem a l'estudi dels lectors, creiem que n'hi haurà prou per a conèixer i àdhuc per a mirar amb interès aquella gegantina monjoia, endinsada en el mar de la banda de llevant, la qual s'ovira amb tota sa esbeltesa desde nostre esplèndid Balcó del Mediterrà.

La pirateria algerina

El mal ofici de pirata fou servit excessivament des de temps remotíssims per homes de totes les nacions. Però d'entre tots els corsaris que, en el curs dels segles, han creuat la mar llatina, els que més funestos records han deixat al nostre país han estat els de la pirateria algerina.

No cal recordar els jorns de l'invasió àrabe i els coetanis a la reconquesta cristiana; posteriorment a tota aquella època de gestes criminals, els pirates sarraïns continuaren atormentant la nostra marina mercantil i agreujant els poblats del litoral. En els registres de negoci del Vicariat eclesiàstic de Tarragona, corresponents als segles XIV i XV, seguidament hom hi troba llicències de captar per a infortunats cautijs dels pirates moros. L'any 1383, Pere Sarroca, batlle general de Catalunya, ordenava a tots els pobles de la

tra els pirates, i els Prelats concediren indulgències als contribuents.

Aqueixa intranquil·litat marítima va perdurar tota la quinzena centuria. Als 3 de maig de 1408 cinc galeres de Bugia degollaren els habitants de Miramar i cremaren el poble. En una de les referides llicències de quistar per als cautijs hi consta com, el dia 14 de juliol de 1422, foren cautijs i conduïts a l'Àfrica Arnalt Barbastre, Pau Barbastre, Anton Traver, Pere Ciros i Bernat Pellicer, pescadors de Tarragona, i Pau Noguera, de Valencia, els quals pescaven a l'entorn de la punta de Salou.

El terror, emperó, màxim de la pirateria algerina, esclatà al segle XVI, quan aparegué organitzada amb esquadres de nombrosos baixells i protegida pels turcs. Es cert que Carles I i Felip II aparellaren armades de defensa, les quals vàries vegades escarmenaren rigorosament als atrevits corsaris, però no foren prou per a impedir que aquells infidels barragessin pobles com Badalona (1527) i cremessin viles com Palamós i cautijs personatges com el General de fraïners Fr. Francesc dels Àngels (1527) i el Prior dels Carmelites (1564) i s'enduguessin multitud de persones de totes condicions; per el rescat de les quals exigien fabuloses quantitats de diners.

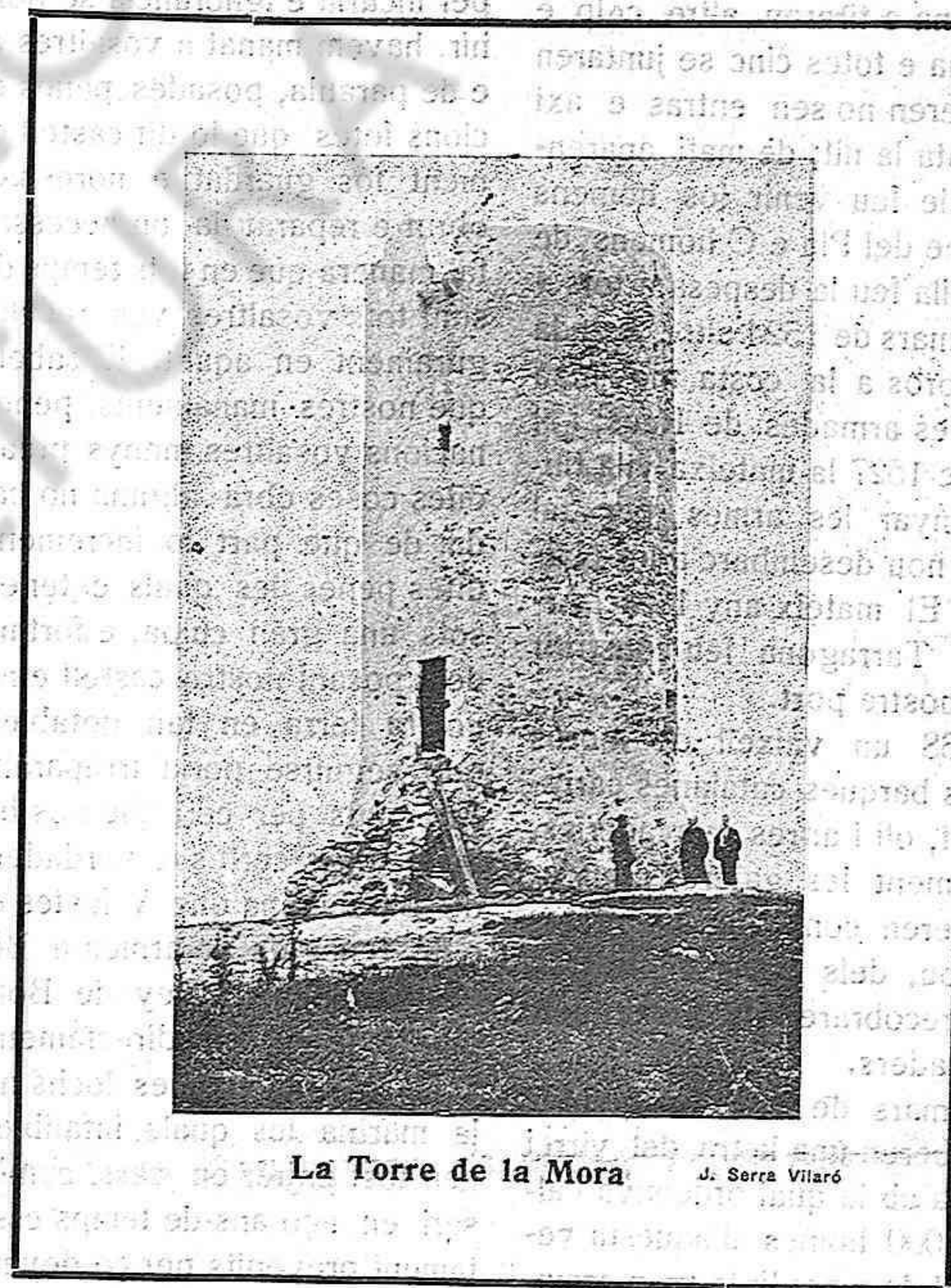
El Concili provincial de Tarragona, reunit l'any 1540, assaventava al Sant Pare aquells estralls amb els termes següents: «Els pirates africans, veïns de nostres costes, barregen cada dia els nostres poblats marítims, assalten els camins, s'enduen homes i dones, minyons i doncelles, àdhuc els infants arrancats de llur bressol, i els encorcats vellets, per la qual cosa ens trobem tots el dies amb la apurada situació de tenir de rescatar o els pares o qualque fill o germà o parent o be amic...»

condició de sobirà li va permetre armar grans esquadres per a exercir amb més força el seu predilecte ofici de pirata, i amb elles destronà al rei de Tunis, Muley Hasse (1533), i en conseqüència ajuntà aquells Estats a la corona d'Alger.

Aquella conquesta acabà de fer forta la potència marítima del terrible corsari, al qual alguns autors anomenen l'Arxidiable; i el gran turc, Soliman II, per tal de poguer-se aprofitar dels seus serveis, el nomenà capità dels exercits navals de la Turquia. Amb

al mar, on esdevingué l'assot del Mediterrà. Mandatari, com el seu antecessor, del Gran Turc, tan prou agreujava les nostres costes com pres-tava socors als seus protectors musulmans davant de Malta. Els manuals notarians de Tamarit li atribueixen les malifetes de finals de juliol de 1549 i les del dia de Sta. Margarida de l'any 1559.

Després de la vergonyosa desfeta dels turcs al golf de Lepanto sembla que'l corsari Dragut passà a ésser feudatari de la reina d'Anglaterra i, amb

La Torre de la Mora

J. Serra Vileró

Un dels paisatges de l'entorn de la Torre de la Mora

J. Serra Vileró

dels seus dominis, per tal de poguer defensar els poblats de la pirateria cristiana.

No tenim proves positives per a desmentir d'una manera directa i categòrica la possibilitat de que en aquell entorn s'agués efectuat, durant la dominació sarraïna, una obra que respongués a la suposada ordinació de Abderraman II; però, pel que toca a l'actual Torre de la Mora—i acceptant-hi sempre possibles reformes posteriors—podem estar segurs de que fou bastida en la setena centuria (1562)

costa que encenguessin foguerades nocturnes, en tots els indrets convenients, per tal d'impedir el desembarc d'aquells lladres marins; per això mateix el concell municipal de Tarragona, als 15 d'abril de 1384, nomenava guarda permanent de la torre de Salou, al fraïner Guillem de Santmartí; i per tal de foragitar-los de la costa Barcelona i Tarragona, als 14 de maig de 1385, concertaren l'armament de dues galeres, i el Concili Provincial de Tarragona, reunit en 1395, també ordenava la construcció de una galera con-

Els cap-pirates Barbarroja (a) Arxidiable, Dragut Arraix i Morat

Els Barbarroja eren dos germans pirates naturals de Lesbos (Turquia). El major anomenat Arruch o Arruy passà al servei del rei de Alger, al qual, un jorn, assassinà i s'apropià sens escrupol el reialme algeri. El germà menor dit Xeredi, era capità d'una colla de lladres marins que se anomenaven els amics de la mar. En haver mort el seu germa Arruch, el substituï en l'usurpat regne d'Alger. La nova

això i les contínues malifetes dels seus subordinats, Barbarroja arribà a ésser el terror dels cristians i el ressó del seu nom feia tremolar a la mateixa Roma.

Les veus de congoixa aixecades d'ací i d'allà obligaren a l'emperador Carles I a cercar la manera de deslliurar-se d'un enemic excessivament molest; i amb l'avinentesa de reposar al destronat rei de Tunis, qui li havia demanat la seua protecció imperial, armà una formidable escuadra, la qual, dirigida per l'almirall Doria i capitanejada pel mateix César, es dirigí a Tunis, s'apoderà de la ciutat (1535) i foragitant d'aquell regne a l'intrús pirata, hi reposà al llegendari rei Muley Hasse.

Amb aquella colosal empresa l'Emperador s'apoderà d'uns 3.000 moros i deslliurà uns 10.000 cristians cautijs, però dissortosament no pogué acabar amb les desvergonyides malifetes de Barbarroja, el qual conseguí escapar amb 6.000 turcs, de Tunis, vers Bona i refer se en Alger per a venjar la seua derrota amb una abominable matança de cristians a Mahó.

A n'aqueix terrible pirata, doncs, es deuen la major part dels crims comesos en la mar nostra i en els poblats de la costa, durant la primera meitat del segle XVI i particularment se li atribueix l'horrible hecatombe de Badalona del 13 de juny de 1527.

Mort Barbarroja aparegué altre corsari, anomenat Dragut o Gurgut Arraix, amb pretensions d'imitar la conducta d'aquell amb la màxima criminalitat.

El nou cap-pirata havia estat capturat en altre temps per Joanet Doria, però la cobdícia del capità genovés, en proporcionar-li la llibertat per una miserable quantitat de diners, el retornà

la protecció d'aquella heretge, exercí l'ofici de pirata en altres mars.

No quedà lliure per això el Mediterrà, sino que en lloc de Dragut s'hi posà desseguida altre corsari conegut amb el nom de Morat, el qual en l'any 1580 i 1581 assaltà, amb sis galeres armades amb 700 turcs, el coll de Balaguer, per bé que infructuosament, mercès a la defensa dels braus tortosins; encara l'any 1584 va tornar amb 2.000 turcs que també foren rebutjats pels nostres valents compatriotes.

Atacs dels moros als poblats de la costa tarragonina en el segle XVI

L'esclat formidable de la pirateria en la setena centuria causà grans estralls en tota la costa catalana, dels quals ne foren víctimes, sovint, els nostres poblats veïns.

Al 28 de juliol de 1504 una nau de moros desembarcà un escamot de malfactors, que barrejaren greument Vilaseca.

L'any següent l'Arquebisbe de Tarragona, assabentat de que'ls pirates algerins preparaven una invasió al nostre país, ordenà que's fortifiquessin les viles i es vigilessin les costes; mercès a n'aquella precaució es poqué impedir els efectes d'un traïdor assalt de l'esquadra moruna, la qual aparegué en l'horitzó, al 5 de juny de 1506.

Als 20 de maig de 1515 nous rumors d'arribada de moros obliguen als jurats dels pobles a ordenar que al primer crit de moros a la costa! tot ciutadà eixís armat amb ballesta i anés al lloc oportunament determinat. Aquesta vegada sembla que alguns corsaris pogueren arribar a Vilaseca, car unes

**TURISMO
SEDAN**

**Pesetas 3.995
" 5.325**

16 HP.

Consumo por 100 Kms. : 10 litros

CAMIONES

**Chasis 1/2 tonelada 3.120 Pesetas
Chasis 1 tonelada 3.675 "**

PRECIOS FABRICA

CARBÓ & C. - TARRAGONA

EXTRANJERAS

Dicen de Nueva York que se ha descubierto a bordo de un vapor amarrado en el puerto un cargamento de 350 fusiles y 100.000 cartuchos, disimulados en cajas marcadas como quinacalla y algodones.

Estas armas y municiones estaban destinadas a Tumcaco en Colombia.

El ministro de Negocios extranjeros del gobierno de Nanking, señor Wu, anuncia que a partir del día 1 de septiembre las tarifas aduaneras serán elevadas hasta a 12 y medio por ciento y que la tarifa autónoma será adoptada dentro de dieciocho meses.

Con referencia a unas informaciones procedentes de Bruselas en las que se atribuye al ministro de la Guerra de Bélgica, señor Brocqueville unas declaraciones afirmando que Alemania aumenta su armamento y medios de guerra, se declara de fuente autorizada que esas declaraciones no corresponden a la realidad y que Alemania no realiza ningún aumento bélico, limitándose a cumplir en este punto lo señalado en los tratados.

Comunican de Ginebra a la Agencia Reuter: El no haber podido ser resueltas hasta ahora las dificultades surgidas en el seno de la Conferencia tripartita del desarme naval, ha creado un ambiente de pesimismo bastante fuerte, teniéndose cada vez más la impresión de que las negociaciones tendrán por único resultado un aumento de construcciones navales en los Estados Unidos y en el Japón.

Comunican de Honolulu que el volcán Kilawai ha entrado en erupción. Grandes surtidores de lava se elevan a gran altura en medio de columnas de humo. Parece que las poblaciones cercanas no corren por ahora peligro. Antes de comenzar la erupción se sintió una violentísima sacudida sísmica.

El señor Patek, ministro de Polonia en Moscú ha declarado que el incidente originado por la muerte del señor Voicoff no es motivo suficiente para dar por terminadas las negociaciones polaco-rusas encaminadas a la

conclusión de un tratado de garantía entre ambos países.

Añadió que dichas negociaciones sólo están suspendidas provisionalmente.

Por último, dijo que en realidad existen algunas dificultades, pero que éstas pueden resolverse siempre que haya buena voluntad por ambas partes.

OFICIAL
MOVIMIENTO DE POBLACION
Nacidos
Vicente Bas Ramos,
Amadeo Solé Cok.
Fallecidos
Ninguna.
Matrimonio
Juan Recasens Borrás con Teresa Mañé Roig.

CRONICA RELIGIOSA

SANTOS DEL DIA
Santos Genaro, Felipe, Silvano, Alejandro, Vidal, Marcial, hs., Rufina; Segunda, hs., vgs., Marino, Nabón y Apolonio, mrs.; Amelberga, vg.

SANTOS DE MANANA
Santos Pío I. p., Juan, ob., Cándido; Abundic, pbs., Jenaro, Pelagia, Sidonio, Marciano, Sabino y Cipriano, mrs.; Bb. Vicente Ladicio y Bartolomé, mrs.

CUARENTA HORAS
Empieza en la iglesia de M. de Santa Clara, siendo las horas de Exposición, por la mañana, de 8 a 11, y por la tarde, de cuatro y cuarto a ocho.

CORTE DE MARIA
Hoy se hace la visita a Nuestra Señora de los Dolores, en San Miguel.

CULTOS PARA HOY
Catedral.—Se entra en coro a las nueve. Después de Tercia procesión claustral y horas menores.

Trinidad.—Misas rezadas cada media hora, empezando la primera a las seis y media y la última a las ocho y media. A las nueve y media, misa cantada.

Tarde, a las tres, catecismo. San Francisco.—Misas a las 6, 7, 8 y 11. A las nueve y media, misa solemne con homilía.

Tarde, a las tres, catecismo, y a las seis, Vía-Crucis.

San Juan.—Misas a las 6, 7, 8, 9 y 11. A las diez menos cuarto, misa cantada con homilía.

Tarde, a las tres, catecismo, y a las seis y media, Rosario.

San Pedro.—Misas a las seis y a las nueve, ésta con homilía.

Tarde, a las tres, catecismo. A las cinco, Rosario.

San Miguel.—Tarde, a las siete, Exposición de Su Divina Majestad, Rosario, Trisagio, Meditación, bendición y reserva.

Enseñanza.—Misas a las seis y cuarto, siete, ocho y ocho y media.

Hospital.—Misas a las seis y media, diez y diez y medio.

Nazareth.—Misa a las doce y media.

Colegio de las Hh. Teresas de San José.—Misa a las siete.

Presentación.—Misas a las siete y media y diez. Esta con homilía.

Colegio Teresiano.—Misa a las siete y media. Tarde, a las seis, Exposición de S. D. M., cuarto de hora y corona de desagravios.

Colegio del Sagrado Corazón (Agosto).—Siguen la Novena a la Santísima Virgen del Carmen, que tiene lugar todos los días a las siete de la tarde.

Beaterio de Santo Domingo.—A las ocho, misa con homilía.

Seminario.—Conclusión de la tanda de ejercicios espirituales.—A las 8 y media, misa de comunión general que celebrará el Eminentísimo señor Cardenal Arzobispo, con cánticos de los ejercitantes y pueblo, terminando con la renovación de las promesas del Bautismo y bendición Papal.

Carmen.—Todos los días en la Misa de siete y media se rezará el Ejercicio propio del mes de la Santísima Virgen del Carmen, con acompañamiento de armonium y piadosos cánticos. A las ocho y media, se practicará nuevamente dicho Ejercicio, con Misa y acompañamiento de armonium en el Camarin de la Santísima Virgen, pudiendo culminar en él todas las personas que lo deseen.

Estación, Trisagio, Novena, motet, sermón y reserva, finalizando con los gozos de la Santísima Virgen.

CULTOS PARA EL MARTES
San Miguel.—Durante la misa de siete comienza los ejercicios de los trece martes en honor de San Antonio de Pádua.

labor del señor La Cierva en la comisión de Códigos.

Se trata—ha dicho—de una labor ardua y difícilísima.

Desde febrero del año anterior, la comisión ha celebrado 172 sesiones.

Durante el verano estudiará el informe para llevar el asunto rápidamente al Consejo de ministros.

Ahora el señor La Cierva prepara una exposición de motivos de enmiendas introducidas en el Código. Cuando termine esta labor marchará a Murcia a descansar.

El señor La Cierva ha enviado un telegrama al señor Goicoechea, que se encuentra en Buenos Aires, informándole de los elogios que le tributaron en el banquete celebrado anteayer.

HACEN FALTA MIL OBREROS EN CALATAYUD
Zaragoza, 9.

Dicen de Calatayud que se ha hecho público en aquella localidad el anuncio de que para las obras del trazo correspondiente a aquella zona del ferrocarril de Ontaneda a Calatayud hacen falta 1.000 obreros.

SUC. DE TORRES & VIRGILI
San Francisco, 14. — Teléfono 507

PISO PARA ALQUILAR
con dos dormitorios, agua a la cocina y lavadero. Precio 30 pesetas mensuales. También se alquila una habitación independiente. Informarán en esta Administración.

Establecimiento de baños de la playa del MILAGRO
Este establecimiento pone en conocimiento del público que a contar de esta fecha se pueden tomar toda clase de baños de mar, de agua fría o caliente para el dolor, reuma y humores herpéticos.

HUESPEDES
Se admiten dos en la calle de Apodaca, trato familiar, pensión reducida. Razón en esta Administración.

LA REFORMA DE LOS CODIGOS
El ministro de Gracia y Justicia ha hecho unas declaraciones elogiando la

ultima información

EL PROXIMO PLENO DEL SUPREMO DE GUERRA Y MARINA

En el próximo pleno que celebrará el Consejo Supremo de Guerra y Marina se estudiarán las normas para la concesión de la Medalla de Sufrimientos por la Patria a las madres y a las viudas.

UN SANATORIO ANTITUBERCULOSO

Comunican de Guadalajara que ha tenido lugar la colocación de la primera piedra del nuevo sanatorio antituberculoso Reina Victoria, en los terrenos regalados por la condesa de Romanones a doce kilómetros de la capital.

El acto fué presidido por el conde de Casal que representaba a la Reina Doña Victoria, por la condesa de Romanones, el gobernador civil y otras personalidades.

CREACION DE LA INSPECCION CENTRAL DE ABASTOS

La «Gaceta» publica un decreto creando bajo la inmediata dependencia de la Dirección general de Abastos, la inspección central de este servicio.

La desempeñarán los secretarios de las Juntas provinciales de Madrid, Barcelona y Valencia y el jefe de Estadística de la Dirección general.

Tendrán carácter de delegados especiales.

Después de las inspecciones que realicen propendrán las variaciones que convenga introducir.

Percibirán 500 pesetas mensuales para gastos.

SUBSISTENCIAS

PRECIOS que regirán durante la semana, salvo existencia, : en la Droguería : **TOMAS ROIG** Antigua de Virgili de

BAJADA PESCADERÍA 9,

Teléfono núm. 287

ARTÍCULOS	Unidad	Pesetas	ARTÍCULOS	Unidad	Pesetas
Arroz Benloch 1.ª	Kilo	0'55	Lentejas Superiores (Marcos)	kilo	1'—
Arroz Benloch Extra.	"	0'65	Leche condensada El Niño	bote	1'65
Agua de Rocallaura en garrafas de 8 y 12 litros.	Litro	0'60	Legía Superior	Litro	0'30
Azúcar Blanco fino (neto)	"	1'50	Melocotones al Natural lata	1 Kilo	1'60
Azúcar Cortadillo (San Luis).	"	2'10	Miel Blanca de Romero	Kilo	2'—
Almendras tostadas Langueta Extra	"	6'—	Membrillo Blanco Extra (nuevo)	"	2'40
Avellanas grano tostadas 1.ª	"	3'75	Mermeladas varias frutas, bote	"	2'25
Aceite cosechero finísimo (neto)	Litro	2'75	Mermeladas varias frutas, bote	112 kg	1'20
Aceite cosechero clase buena (neto)	"	2'60	Mantequilla Esbensen, lata	114 kg.	2'90
Atun en aceite.	Lata	1'—	Mantequilla Esbensen, lata	112 kg.	5'25
Acsitunas sevillanas (buen tamaño)	Kilo	1'40	Palillos 2 B Caja	"	0'35
Aipiste para pájaros	"	0'65	Pimientos morrones dulces La Torrentina	112 kg.	0'75
Bacalao Libro Extra Superior	"	1'50	Pimientos morrones dulces La Torrentina	114 kg.	0'40
Chocolate «BUBI» de la C.ª Trasatlántica	400 gs.	2'—	Pastillas Cafe con leche logroño legítima	112 gk.	2'25
Chocolates «ORTHI»	"	"	Pasta de sopa «GARRIGA»	Kilo	1'50
Chocolate Marcoval	"	"	Pasta de sopa especial «GARRIGA»	"	1'75
Chocolates Boix y Juucosa varios precios	"	"	Pasta de sopa clase extra (blanca)	"	1'25
Café Puerto Rico Jaucó Tostado	112 kg.	4'50	Queso Holanda Rico en manteca tierno.	112 kg.	2'50
Café tueste natural	"	4'00	Querosina Schell especial para estufas	5 litros	2'90
Champagnes varias marcas, desde	Botella	2'40	Salchichón de Vich..	Kilo	14'00
Canelones «PAVO» o «GARRIGA»	Caja	0'40	Sobresoda Mallorca legítima	"	5'50
Dátiles moscateles.	Kilo	1'60	Sardinias en aceite, varios tamaños, desde	Lata	0'50
Garbanzo Saucó (buen tamaño)	Kilo	2'—	Sardinias en aceite y tomate	112 kg.	1'25
Garbanzos Malaga	"	1'30	Sardinias en aceite finísimo	Kilo	2'60
Galletas Solsona precios de fábrica	"	"	Sal Senitz para la mesa, lata	Bote	1'—
Galletas surtidas	1 kg.	2'75	Sal Ona para la mesa	Pte.	0'35
Galletas Boers coco.	1 kg.	2'50	Tomates al natural, lata	1'200	0'95
Higos selectos, caja 10 kd. (neto)	Caja	6'—	Tomates al natural, lata	112 kg.	0'45
Higos selectos	kilo	0'70	Tomates al natural, lata.	114 kg.	0'25
Jabón en escamas paquete	112 kg.	0'55	Vino puro de cosechero, blanco y tinto	1 litros	0'50 0'55
Jabón en barras desde	kilo	1'75	Vinagre superior	Litro	0'40
Jabones de tocador desde	Pestilla	0'10	Vino Moscatel Superior.	"	1'50
Jabón lagarto Pastilla.	112 kilo	0'75	Vino Rancio Extra..	"	1'40
Judias Valencia	kilo	0'60	Vino Blanco Dulce.	"	1'25
			Xarel most.	Botella	2'00

Mojama superior a 2'25 ptas. 114 kg.

Patatas superiores nueva cosecha 2'30 ptas. 10 Kg. (neto)

Esmerado servicio a domicilio para la ciudad y casas de campocercanas a la población, sin aumento en los precios. Garantía en las clases de los géneros y en el peso. Al cliente que de una sola vez efectúe compras por valor de 25 ptas. obtendrá el 1 por 100 de descuento; el 2 si asciende a 50 pesetas; el 3 si el importe asciende a 75 pesetas, y si llega a 100 pesetas el 4 por 100.

NOTA.—Los artículos sujetos al impuesto del timbre están a cargo del comprador.